

Íróasztal és kiadóhivatal:

Kolozsvár, St. Baros
Főp. (Brassai-utca) 18

Telefon:
Köz. és kiadóhivatal:
272, 223 és 1947

1927. január 12. Szerda

1927. január 12. Szerda

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAN
Romániában

Egész évre — 1150
Félévre — 600
Negyedévre — 320
Egy hónapra — 110

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ek 40.—
Egy szám — 5.—

1927 január 12 Szerda

Ciuj Kolozsvár X évfolyam 8 szám

5687 Söbat 9

Mit várhat Európa az új esztendőől

Irta David Lloyd George

Alábbi érdekes cikket David Lloyd George Anglia volt miniszterelnöke írta és az „American Press Association” utján került a világsajtóba.

Európa halotti sírárok melankólikus hangjai mellett kísérté sírjába az 1926-ik esztendő és a reményhez irt áradó ódával köszönti az utódot. Az Uraltól az Atlanti Óceánig soha még esztendő nem kezdődött az optimizmusnak olyan fellángolásával, mint a mostani. Amerika évekként azelőtt reményeit átértékelte bizalomba, Európa pedig ma is próféciáktól és jóslásoktól él.

Nemzetország a legsúlyosabb munkanélküliség esztendeje után külkereskedelmének hatalmas megszilárdítását várja és ennek következményeképpen azt, hogy gyárai gyorsan felzárkózzanak a munkanélküliség. Franciaország boldog, hogy valutája megszilárdult és értékben gyarapodott. Most vevői felé taratásos arcot mutat, hitelezői felé pedig hidegen vonogtatja vállát.

A valorizáció ideáljával a franciák bizkodnak abban, hogy hiteltük továbbra is meg fog javulni. Ez a folytatás megakaszthatja ugyan külkereskedelmük terjeszkedését, de e téren komoly következményektől nem kell tartaniok. Itália erősen dolgozik azon, hogy a hazai termelés fokozásával és a külföldi termékek behozatalának csökkentésével kedvezőlen kereskedelmi mérlegét megváltoztassa. Teljesen biztosnak érzi magát a felől, hogy ezt a célt, amelyet az ország hatalmas vezetője tűzött ki, már ebben az esztendőben eléri. Oroszország azt hiszi, hogy ebben az évben busás aratása lesz és akik most az orosz nép fölött uralkodnak, nagy export fölényt jósolnak a népnek. És Britannia annak a megelégedettségnek a tudatában, hogy az 1927-ik év mindenképpen jobb esztendő lesz az 1926-ónál, boldogan el van telve az ismeretlen jövődőtől.

Van-e vajon ez általános reménykedésnek báhol is egyetlen szolid kávé? Bivonyos, hogy az általános javulásra mindenütt megvan az ok, azonban nem állanak fenn olyan körülmények, amelyek igazolnák az olyanféle várakozást, mintha ebben az évben már feltárulnának Áldia kincsek. Az európai kontinens az utolsó öt esztendőben megfeszített munka mellett dolgozott újjáépítési problémáinak megoldásán és nyugodtan lehet állítani, hogy bölcsen és jól dolgozott. Az ipari üzemek elektromos erőt megduplázódtak, sőt majdnem megháromszorozódtak. A produktív majdnem minden ágazatában többlettermék a mechanikai felszereléseket, a tudomány messzemenően dolgozott azon, hogy helyrehozza a pu ztiásokat, amiket föllagott nemzetek követek el prancszóra öt esztendőn keresztül. Fiatal férfiak és nők új generációja lépett az iparba, hogy kitöltsék a hatalmas hiányokat, amiket a háboru szaktított az európai férfiak virágzó sorában. Eltűnt az a nyugtelenség és pe yhűdség, ami az első háboru utáni esztendőben a munka csökkent produktivitását okozta. Az ipari országok munkaadói e tekintetben kedvező jeleéseket észlelnek. A gazdaság kispadt rezervotrijel minden országban lassan ismét megtelnek.

Evről-évre javul a nemzetközi helyzet is. A heves faji különbségek, amiket a háboru érszített, egyre lehiggadnak, a dühös nemzetek már kezdik megérteni azt a tanítást, amit a francia köztársaság elnöke államférfini szempontból annyira tökéletes újví tódvöletében olyan melegen kifejtett.

A háboru országok között azonban még

mindig vannak nagy csoportok, amelyek ezt az igazságot nem tudják éismerni. Francia, német és olasz nacionalisták még egyre egymásra mordulnak, Lengyelország és Litvánia Vilna miatt még mindig harcban áll egymással, Oroszország pedig egyre emlékezteti Európát, hogy a civilizált országokból való kizárását keserűn érzi. Mindezekről eltekintve, a nemzetközi viszonylatok esztén sokkal kevésbé veszedelmesek, mint az előző években.

Nincs felelős állásban lévő egyéniség, aki hinne a Franciaország és Itália között várható komoly zavarok rémhírjében. Hinni, hogy Mussolini Franciaország ellen háboru akar viselni, hogy Nizzát és Szavoyát visszaszerezze, egyet jelentene ezzel a hittel, hogy Mussolini megörint. Itáliának számára, minőségére és felszerelésére van olyan erős hadserege, hogy ezzel saját földjét megvédi minden betolakodás ellen, de nincs meg számbeli és felszerelésbeli fölényéhez, hogy elzavarja a világ leghatalmasabb hadseregét azokból a hatalmas pozíciókból, amelyeket kezébe tart. Hogy a következő nemzedék mit fog nek csinálni, azt senki előre nem tudhatja. Mussolini azonban sokkal ravaszabb, semhogy a mai viszonyok között ilyen kockázatot vállaljon.

Az utóbbi napokban a nemzetközi béke tekintetében két fokozásított kijelentés hallatszott, olyan, amely a világ folyását talán nagyobb mélyen befolyásolják. Az egyik az az interjú, amit Briand adott a francia sajtónak és amelyben közli azt az elhatározását, hogy Európa kibékítésén tovább fog működni, hiszen ahhoz a politikához, amelyet az 1922-iki Cannes konferencián kezdeményezett a brit kormánnyal, amelyet azonban politikai ellenfelei halomra döntöttek. A másik H. srst Bander

Közös front készül a sajtótörvénytervezet ellen

Befejeződtek a tárgyalások a nemzeti párt és neppárt között

(Bucuresti-Bukarest, jan. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Romania” című lap a nemzeti párt hivatalos organuma cikket közöl, amelyben kijelenti, hogy a neppárttal való tárgyalások ügye be van fejezve, Filipescu Grigore és Cantacuzino nézetek pedig az ő személyes véleményük vagy kívánságaik, amelyeket a pártvezetőség fog megvizsgálni. A lap hangsúlyozza, hogy azok az újságok, amelyek erről a kérdérről másként írnak, tendenciózusak és konfuziót akarnak kelteni a nemzeti parasztpárt berkeiben. A párt álláspontját Mihalachának az „Adeverul”-ban minap megjelent levele körvonalozza.

Maniu nem intranzigens

Az „Adeverul” szerint szerdán fontos politikai tanácskozások lesznek. A Cantacuzino és Filipescu körül csoportosult nemzetipártiak ma ismét összeültek utóbbi lakásán és konstatálták, hogy a neppárttal való fuzió szükséges és mindkét pártban számos híve van ennek a fuziónak. Filipescu még a mai napon Maniu elé terjeszti csoportjának kívánságát. Maniu egyébként kijelentette az újság roknak, hogy mindenképp informálódni kíván és mindezesre távol áll bármily irányú intranzingens álláspontól.

A készülő sajtótörvény ellen

Az „Adeverul” mai száma interjút közöl Argetoiesutól, aki kijelenti, hogy a sajtótörvénytervezet alkotmányellenes. Az alkotmány szövetsége teljesen pontos és külön törvényvel nem lehet azt módosítani, vagy kiegészíteni.

A „Lupta” ugyanebben az ügyben interjút

dolphe felhívása arra, hogy a brit birodalom és Amerika Egyesült Államai a világbéke kiénezerítése okából kössenek szövetséget.

Briand közlése nyilvánvalóan nem konvencionális újví manifesztáció. Alaposan átgondolt nyilatkozat ez, amely rámutat az egyre halmozódó nehézségekre, amelyekkel küzdenie kell a kormányban és a kormányon kívül. Baráthoz és ellenséghez küldött üzenet ez, amelyben erőlyesen nyilatkoztatta, hogy békepolitikájával áll, vagy bukás. Ha nem tudná érvényesíteni, akkor ez azt jelenti, hogy Franciaország véglegesen leköttette magát a legerősebb európai népekkel való ellenségeskedés gondolatához.

Kérdés, vajon fennáll-e veszedelem Briand nagyszabású európi békepolitikájával szemben? Aki az államok nacionalista sajtóját figyelemmel kíséri, nem kételkedhetik ebben. A francia parlamentben, de magában a francia kormányban is vannak erők, amelyek a politika megsemmisítését ambicionálják. Briand szándékosan emeli ki, hogy politikája Cannesból datálódik, nem pedig Locarnoból, mert a férfiak között, akik Cannes megműtötték, egyik ma a francia kormány élén áll, a másik pedig minisztere ennek a kabinetnek. Briandnak az a szándéka, hogy vitát provokáljon, amelynek során minisztertanácsai kénytelenek lesznek színt vallani.

Ha a francia parlament Briandot támogatja, — és én alig tudom elhinni, hogy ezt ne tenné — akkor ennek a gazdasági esztendőnek kilátásai nagyon kedvezők. Nem maradna el a hatás Amerikára sem, arra a földrészre, amelynek legnagyobb jelentősége van a világ jólétének helyreállítása körül.

Mindez nem jelenti még, hogy Európa gazdasági életében nyomban hallatlan konjunktúra léndület fog megindulni, de meg lehet állapítani, hogy a népek egyre kiassák magukat abból a gödörből, amelyet önmaguknak ástak a háboruban ördögi ügyességgel és valóban pokoli energiával.

hoz Chirulescuól az 1923-as alkotmány előadójától, aki szerint nem engedhető, hogy egy egyszerű törvény ellenmondásban álljon az alkotmánnyal, vagy annak szövegéhez valamit hozzáfűzzen. Semmiféle külön sajtódeliktumot nem lehet létesíteni a megállapított köjogen kívül és ezért mindazok a deliktumok, amelyek a jelenlegi törvényjavaslat krel és különösen az elkövés, alkotmányellenesek.

A liberális párt vezeteli a legközelebbi napokban megbeszélésre ünek össze a sajtótervezet kérdésében. Az „Adeverul” értesülése szerint a törvénytervezet ellen foglalnak állást, azt alkotmányellenesnek deklarálva. Hír szerint ehhez az akcióhoz a többi ellenzéki pártok is csatlakozni fognak, úgy, hogy közös front készül a sajtótörvénytervezet ellen.

A bukovinai képviselő Rascaru kinevezése ellen

Bukarest, január 11. A bukovinai parlamenti klub nevében ma Popovici és Ternaschi képviselő megjelentek a miniszterelnöknel és memorandumot nyújtottak Rascaru táboroknak főkörmánybiztos történt kinevezése ügyében. A miniszterelnök megnyugtatta a bukovinaiakat, hogy a kinevezés nem létesít új közigazgatási fórumot Bukovinában, hanem csupán a kormányelnöknek egy informatív organumát. A kormánybiztoság nem a kormány mellé, hanem annak alája van rendelve és így nem érinti semmiben a bukovinai miniszter illetékességét és nem csorbítja a bukovinai néppárt presztízsét.

IRÓK ÉS IRÁSOK

***

Bernhard Shaw véleményei a terített asztalnál

Tudvalevő, hogy a mai színház koronázatlan királya, Bernhard Shaw semmi áron, semmi pénzért sem hajlandó elmenni Amerikába, ennél fogva egyik lelkes híve, az amerikai Arcibald Henderson jött el hozzá, megírta lelki életrajzát: ebédutáni beszélgetések formájában. Az amerikai mindenre kíváncsi volt, az ír drámaíró mindenre felelt. S. kszor igazán érdekesen.

Miért nem engedte filmre alkalmazni drámáit? A válasz a következő:

— A mozi kétségtelenül csábító, bizonyos tekintetben az új művészet is engedhetem volna magamat elcsábítani. De végre is, ha egy ember a beszéd adományával rendelkezik s azt kéri tőle, hogy a néma művészethez szegődjék, az olyasmiről, mintha Titántól azt kívánják, hogy képeit szícek nélkül, fehérral és feketével festse. Szavak nélkül közölni egy drámát, legalább is akkora barbárság, mint szobor helyett csontvázat adni. Ha a közönség látja Macbethet a moziban, azt képzei, hogy igazán látta Macbethet és el se megy a színházba, mikor adják.

Vajon hogy dolgozik, miképpen születnek meg a drámái. Amerikában vannak drámaíró iskolák, talán hasznosíthatók tanításnak. Shaw ezen kérdésben nem botránkozott meg. Így válaszolt:

— Napoleon is járt katonaiskolába s nyilván Michelangelót is tanította valamelyik mester az esztétikai kezelésére. A dráma magától fejlődik. Én csak a tollat tartom kezemben. Olykor egy-egy jelenet rémlik elő, egy helyzet, miután például az Ördög című drámájának a letartóztatása, mely a végleges kidolgozás alkalmával talán a főjelenet lesz, talán nem. Máskor az első ötletet egy megfigyelés sugalmazza. Így például: A doktor dilemmája abból a megjegyzésből született meg, melyet Sir Almoth Wright tett egy tanárszolgálatánál, mikor a Mária kórházban mutogatta betegeit.

Vajon a háboru utáni irodalomnak tulságos érzékiége nem a sok nélkülözésből magyarázható-e meg, melyet az emberiség az elmúlt években át szenvedett?

Shaw véleménye szerint a háboru a művészetet legalább ötven évvel vetette vissza, de az is tagadhatatlan, hogy a közönség épp a háboru miatt olykor magasabb művészi szempontokat is óhajt. Ő nem itéli el az érzékes irodalmat. Véleményét így fogalmazza meg:

— Mindaddig nem lesz egészséges nemi irodalomunk, ameddig nem lesz olyan nemzedékünk, mely egészséges nemi életet él s ez mindaddig lehetetlen lesz, amíg a tőkeuralom a házasságnak mint minden más dolognak, feltételeket szab. Egyenként, hogy mi erkölcsös és mi erkölcstelen, arra vonatkozólag csak azt említem föl, hogy mikor Linnae először írt a növények magtermékenyüléséről, sokan akadtak, akik a növények erkölcstelen és istentelen tudományait jelezték. Ez ma már lehetetlen, de így volt.

Oroszkönyv a zsidóság biológiai és patológiai problémáiról

Lenningrádban a közelmúlt napokban jelent meg az első könyv a zsidóság biológiai és patológiai problémáiról, olyan munka, amelyen számos nagy hírű tudós, többek között dr. Grohm, dr. Branson, dr. Damber, dr. Bienenstock is részt vett, akik már a háboru előtt is tevékenykedtek a nép-egészségügy ezen fontos problémájának felderítésén. A nagyszilárd mű bevezetése rámutat arra a tényre, hogy a vizsgálatok pontosan megállapították, hogy a zsidó nép organizmus biológiai konstitúciójában bizonyos ellentéteket mutat fel. Míg például egyrészről a degenerációnak kétségtelen jelei figyelhetők meg, másrészről rendkívüli nagy ellentálló képességet lehet konstatálni. Míg továbbá egyrészről testi szervezetünk idegizikai tekintetben a gyöngülés tendenciáját mutatja, másrészről ugyanilyen nagy hajlandóság mutatkozik bennünk a tehetség felé. Hasonlóan ellentétes a tuberkolózisnak letagadhatatlan elterjedtsége a zsidók között és egy időben az aránylag csekély halandóság. Ugy látszik, hogy a zsidó egy egész sor ragályos betegséggel szemben immunisabb, viszont ezzel szemben egy specifikus zsidó patológia létezik különös hajlandósággal az anyagcsere betegségekre, így többek kö-

zött a cukorbetegségekre is.

A zsidók biológiai és patológiai állapotának megvilágítása általánosságban és az oroszországi zsidókra vonatkozóan speciálisan rajzjelentőségű, úgy tudományos, mint zsidó nemzeti szempontból, mert 1924 évig az oroszországi zsidóságnak negy-ötöd része a cári kancsuka alatt az ugynevezett Siedlagerszajonokba préselve volt kénytelen élni, aminek következtében a zsidók szociálkonozikus, biológiai és pszichofizikai állapota speciális jellegzetességet vitt föl. A világháboru elsősorban a nagy zsidó tömegekre volt pusztító hatással. Az orosz cári hatalom barbár magatartása, a kintassítások, a kényszerű klimatikus változások és a más életfeltételekhez való hirtelen átköltés megint egy egész csomó új pszichikai, biológiai és patológiai tényt idézett elő. Ekkor aztán egy újabb vértelen összeomlás következett. Az oroszországi zsidók kénytelenek voltak újra átköltésükhöz és egészen új szociális és gazdasági feltételekhez szabni az életüket. A zsidó tömegek szociálbiológiai rekon-

Abd el Krim leleplezi a spanyol diplomáciát

Páris, január 11. Abd el Krim a számkivetésben megkezdte emlékiratainak írását. A „Matin” értesítése szerint a rift felkelővezér emlékiratainak több szenzációsan érdekes részlete van. Így például Abd el Krim leleplezi a spanyolokat és azt írja, hogy azok nagy összeget ígérték neki, ha támogatást teljesít a francia zónára koncentráltja. Memoárjaiban ezenkívül Abd el Krim megállapítja azt is, hogy ezekben a memóvorkokban nemcsak Németország és Moszkva, hanem Franciaországgal szoros kapcsolatban levő több európai hatalom is részt vett. Abd el Krim az emlékiratok szerint elejétől kezdve ellenezte a háborút Franciaországgal, de a spanyolokon aratott győzelemtől meggyászott hívei erre valóssággal rákényszerítették.

Páris döntötte el a szenátorválasztásokat

Briand mögött egységesen áll a baloldali kartell. A német kormány állítólag nacionalista kormányalakítás tervével akarja kiforszírozni a Rajnavidék kiűrtését

(Páris, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A baloldali sikere a szenátorválasztásokon kiűrtés Párisnak tulajdoni háó, ahol a baloldali kartell győzött. Az ország többi részében mind a nemzeti ünlő jelöltjei nyertek mandátumot. Az új szenátus elnökljelöltjei közt emlegetik Raoul Paré, Ség és Paul Doumer neveit.

A kamarában Paré helyébe a szocialisták Bouizob Ferdinándot jelölik elnöknek.

A szenátori választások eredményei egybéként igen érdekesen világítják meg a politikai helyzetet. Kidrűlt, hogy a baloldali többség Briand politikáját helyesli, miért is a nemzetiek háttérbe szorultak. A mérleg nyelve mindenütt a kommunisák voltak, akik úgy adtak le egyes képviselő- és szenátorjelöltszavazatot, hogy ezek mandátumukról lemondva, időkölí választásokat provokáljanak. Ilyenképpen

EZT A SZELVÉNYT A FAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KERESKEDŐK

LEI 5 LEI

ERTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANANT FOGA DJÁK EL

Ex a szelvény érvényes febr. 4-ig.

struktúrájuk ez a problémája a mai Szovjetországban mindenestre a zsidóság jövődjének egyik legfontosabb kérdése és bizonyára alapos tudományos megvizsgálást igényel.

mintegy tizenhét képviselői mandátum üresedett meg és ezekért a kommunisák is haroba szállanak.

Páris, jan. 11 A lapok véleménye szerint P-wis párisi sikertétele folyamán egy német nacionalista kormány felállításával fog fenyegetőzni, hogy ennek fejében a szerződési feltételek enyhítését csikarja ki. A lapok megjegyzik, hogy P-wis csatlóddal fog reményelben, mert Németország intranzigens magatartása egyáltalán nem szolgálja a Rajna evakuálásának érdekeit.

A „Matin” szerint P-wis nem jött írásbeli javaslatával, de kijelentette, hogy elég bí utasítás vanik Strossmannától, hogy tárgyalását hamarosan befejezhesse.

Ugy látszik, hogy Németország csatlakozott Franciaországban a keleti határokra vonatkozó álláspontjához, annál élesebbek az ellentétek a hadianyagkivitel kérdésében.

OVAKODJATOK
A HIDEG, A NEDVESSÉG ÉS POR
VESZEDELMEITŐL
VEDJETEK
TOROKTOKAT, MELLETEKET ÉS A
TÜDÖKET A MEGHÜLÉS, TOROKFÁ-
JÁS, ASTMA, BRONSITA, INFLUENZA
ELLEN, A

VALDA PASTILLÁK

ÁLTAL ELTÁVOLITJA ÉS LEGYŐZI A
LÉLGŐ SZERVEK ELLEMI BETEGES MEGTÁMADÁSOKAT

A DOBOZ FAC-SIMILJE

KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁRBAN

Egy marac

Holtpont

(Cluj-Kolozsvár dóbatójától.) Az U és gyujogatói ki- zetetett nyomozás A két szemtanu. oelédicány, akik petruhaju rongy- polotab-n, sőt ál- nem tudtak pont- sekről, akik szer- váron állomásozó- nehezen állapítha-

Draghiciu ren- taly főnöke, ma- gatókat, amelye- is k hallgattak. A hogy a gyujogató melyik házar ál- lason és segédkez- kutatásán. Hog- magukkal a b-tör- tesse nem lehet- padt-sberendezés-

Tegnap a déli- őrizetbe vette a- őrnagy tiszt izolg- es-őd villomza- órákban két ism- diskursust a lép- ban állhatatosan- nyitkok bíányab- hnyeték. Ez-el- zést nyert és ma- ügyészségre. Bú- ad-ók hiányában- Uránis palota vas- ton-ruhaz vendég- fog deríthetni a-

Az Uránis-pál- helyezett telefon- József ut és a Sz- telefonvonalai fu- és használhatóan- hatalmas városré- érve, teljesen el- forgalmától. A v- és iparvállalatok- és iparkam-ra e- ahol Jacob igazg- hogy a kolozsvár- dekezik a kab- anyagokkal. Az y- resti posta veré- kolozsvári szake- vezeték megviza- milyen anyagok- hozatalához. Sz- forgalom helyre- m-rabb nem v- toldónat, mert n- holtpont raktárá- szükségos anyag- majd beszerezni.

Hogy az Urá- nagyobb arányok- ban annak kösz- idejében szélcen- közvetlen közel- helyezve. Ha a- ne esen szél fúj,- minden hősie- volna a tűz kö- öltő terjedését- nak rendelkezé-

Nő

(volt Wesse)

Egy egész városrész telefon nélkül maradt az Uránia-palota égése miatt

Holnapra jutott a vizsgálat az állítólagos gyújtogató ügyében

(Cluj-Kolozsvár, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uránia-palota titokzatos betöről és gyújtogatói kitérőnek megállapítására bevezetett nyomozás ma délelőtt holnapra jutott. A két szemtanú, Kubina Sándor gépész és egy családtag, akik a tűz kitörése előtt két tőpétruhájú rongyos katonát láttak ólálkodni a palotában, sőt állítólag az égő palota előtt is, nem tudtak pontos személyi írás adatokat nyújtani, akik személyazonosságát így a Kolozsváron állomásozó hétézer katonai közölt vajmi nehezen állapítható meg.

Nyoma vész a gyújtogatóknak

Draghiciu rendőrkapitány, a büntető osztály főnöke, ma délelőtt is folytatta a kihallgatásokat, amelyek során a ház összes családtagja is kihallgatott. Az a gyanú merült fel ugyanis, hogy a gyújtogatók a házban szolgáló valamelyik háztartási alkalmazott kalauzolta a padlásokon és megérintette az értékebb holmik felállítását. Hogy ténylegesen mit vittek magukkal a betörők a palotáról, azt természetesen nem lehet megállapítani, mert a ház padlóberendezése teljesen elégett.

Tegnap a déli órákban Draghiciu kapitány őrizetbe vette a házban lakó Transfirescu őrnagy tisztizsgálatát, aki egy a házban lakó család vallomása szerint a tűzvészt megelőző órákban két ismeretlen katonával folytatott diskurzust a lépcsőházban. A tisztizsgálat azonban állhatatosan tagadja ezt az állítást és bizonyítékok hiányában ma délelőtt szabadlábra helyezték. Ezek a rendőrség munkája befejezést nyert és ma délelőtt az aktákat átadték a ügyésznek. Bünyes, gyanúsok, pontosabb adatok hiányában fölöttébb kétséges, hogy az Uránia-palota vasárnap délutáni titokzatos katonaruhás vendégeire valaha is világosságot fog derülni a nyomozás.

Egy városrész telefon nélkül

Az Uránia-palota Rudak utcai szárnyán elhelyezett telefonkábel, amelyben a Franco József ut és a Szamos által határolt városrész telefonüzemével fűzők össze, teljesen tönkrement és használhatatlanná vált. Információ az a hatalmas városrész a Ranner-börgyárt is beleértve, teljesen el van zárva a város telefonforgalmától. A városrészben lakó kereskedők és iparvállalkozók intervenciójára a kereskedelmi és iparkamara eljárt a posta igazgatóságánál, ahol Jacob igazgató azt a felvilágosítást adta, hogy a kolozsvári postai igazgatóság nem rendelkezik a kábel helyreállítására szükséges anyagokkal. Az igazgató táviratozott a bukaresti posta vezérigazgatósághoz, egyben pedig kolozsvári szakembereket kért fel az elpusztult vezeték megvizsgálására, hogy állapítsák meg, milyen anyagok szükségesek a kábel rendbekerítéséhez. Szakvélemény szerint a telefonforgalom helyreállítása két-három hétnél hamarabb nem várható, de ez a terminus is eltolódhat, mert nem bizonyos, hogy a bukaresti központ raktáraiban van-e a rekonstrukcióhoz szükséges anyag, amelyet esetleg külföldről kell majd beszerezni.

120.000 lakos és egy tolólétra

Hogy az Uránia-palota égése nem öltött nagyobb arányokat, az kétségtelenül elsősorban annak köszönhető, hogy a tűz kitörése idejében szélcsend uralkodott és hogy a palota közvetlen közelében két vízcsap is van elhelyezve. Ha a tűz kitörése pillanatában történelesen szél fúj, úgy a kolozsvári tűzoltóság minden hősiességére dacára sem tudta volna a tűz könnyen katasztrófális méreteket öltözni megakadályozni, mert nem állnak rendelkezésére a megfelelő technikai eszközök.

közök. Valószínűleg tragikomikus az, hogy egy százhuszötven lakosú, jórészt emeletes házakra építkező város egyetlen egy tolólétrával és mindössze három tagból álló tűzoltósággal rendelkezik. Megfelelő számú tolólétra esetén a tűz fészké utyszólván percek alatt megközelíthető és eloltatható lett volna.

Kérdést intéztünk erre vonatkozólag Rosescu tűzoltóparancsnok helyetteséhez, aki kijelentette, hogy a kolozsvári tűzoltóság már négy éve kéri a városi tanácsól három újabb tolólétra beszerzését és főleg a tűzcsapok rendbentartását. Ez utóbbi miatt az oltás munkáját több mint husz peronyi késedelemmel kezdhették meg, ami más időjárás mellett könnyen végzetessé válhatott volna.

Az új városi tanács jóindulatú figyelmébe ajánljuk ezeket az anomáliákat, amelyeknek megszüntetése a városnak mindennel előbbvaló érdeke.

Gajda francia bíróság előtt akarja tisztázni magát a szovjetkemkedés vadja alól

Prága, január 11. A „Narodni Listy“ azt írja, hogy Gajda tábornok egy levelet juttatott el a prágai francia követséghez, amelyben kijelenti, hogy rendelkezésre áll az állítólagos szovjetkemkedés vizsgálatának ügyében. A csehszlovák követségben nem adták meg neki a lehetőséget, hogy nyilvános bíróság előtt védekezzen. Bejelenti, hogy ha adekvátul Franciaországba utazik, mielőtt ott ellene a büntető eljárást megindítják. Partatlan bíróság előtt akarja tisztázni magát a vadak alól.

Jugoszlávia Olaszországgal kötött szerződesei felmondására készül

Franciaország és Törökország felé akar orientálódni a jugoszláv külpolitika

(Belgrad, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jólétesült diplomáciai körökből a zágrábi „Morgnblatt“ azt a feltűnő információt szerezte, hogy a jugoszláv külpolitika, az Osztrák-Magyar Birodalom felbontása óta az ország balkáni törekvései által teremtett súlyos helyzet és Nincsis Momcsilo visszavonulása folytán az ország nemzetközi kapcsolatainak revidíciója előtt áll. Az új orientáció amúgy a Balkán felé törekszik, amelyek Jugoszláviával szemben mindig barátságos szellemről tettek hírt. Elsősorban Franciaország és az utóbbi időben Törökország felé is, amely utóbbit az olasz imperializmus ugyanolyan mértékben fe-

nyezeti, mint Jugoszláviát. A jugoszláv külpolitika revidíciójának első állomása a neptuni konvenció felmondása lesz.

Ebben a tekintetben a jugoszláv kormány igen óvatosan kell eljárni, mert a szerződés felmondása nyílt szembezállást jelentene Olaszországgal. Annyi bizonyos, hogy a konvenciónak az albán-olasz szerződés után semmi értéke sincs Jugoszlávia szempontjából és ha a jugoszláv diplomácia új védelmi pozíciót akar találni, föltétlenül tisztázni kell a helyzetet Olaszországgal.

Január 20-án érkezik Bukarestbe az olasz kereskedelmi delegáció

(Bucuresti-Bukarest, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az olasz-román kereskedelmi szerződés ügyében kiküldött egyik vegyesbizottság Coanda tábornok elnökletével fog dolgozni. A bizottság főként az olasz tőke és szakértőknek az ország elektrifikálása körül juttatandó szerepet fogja megállapítani, viszont a romániai petroleumpar olaszországi kapcsolatainak kérdését is tanulmányozás tárgyává teszi. Az olasz delegáció január 20-án érkezik a fővárosba és a Szebeni szenátor nagyparas vezetése alatt. A bizottság tagjai között lesznek Simonetti professzor, Hraucius szakértő, Amoretti mérnök, az olasz petroleumpar képviselője, továbbá az államvasutak és az olcsó lakásépítő konzorcium egy-egy megbízottja.

A kormány gazdasági bizottsága ma ülést tart és szintén foglalkozni fog az olasz-román gazdasági egyezmény előkészítésével.

Újabb rendelkezések az adóvallomásokról

Hogyan kell a házbérlővel szembeni adóvallomást kitölteni? A nem színházi látványosságok adóbevallása. Február elsején kezdik tárgyalni a forgalmi és luxusadó elleni feltételeket

(Cluj-Kolozsvár, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári pénzügyigazgatóság átírta alapján részletesen ismertették az 1927-re szóló adóvallomások kiállítását. Most az újonnan életbe lépő házbérlési adóra vonatkozó adóvallomások ügyében a pénzügyigazgatóság a következőket közli:

A házbérlés bevallása

Minden ingatlan után külön vallomási ívet (3. számú) kell kitölteni, az egyes lakások tulajdonosának nevével, az évi bér feltüntetésével. Meg kell említeni, hogy a bérlési szerződés szóbeli, vagy pedig írásos.

A háztulajdonos által lakott részekre vonatkozólag be kell írni a szobák számát azon megjegyzéssel, hogy 1923-ban ez ki volt-e adva, vagy pedig a tulajdonos lakott bennük. Abban az esetben, ha 1923-ban az egész ház bérbe volt adva és most teljesen a tulajdonos lakja, fel kell tüntetni az 1914-évi házbérlési, valamint annak a nevét, aki akkor bérelte a lakást és milyen szerződéssel.

Azok a háztulajdonosok, akik 1919. január 1-én vették meg az ingatlant, feltüntetik a ház vételárát és a pénzügyigazgatóságnak a szerződés beiktatására vonatkozó számát.

Ha a fenti adatok nem férnek el a bevallási

lapon, pótvét lehet felhasználni. Az összes épületekről a fentiek alapján kiöltött vallomási íveket január 31-ig be kell adni az illetékes adóhivatalhoz.

Látványossági adóvallomások

A látványosságokra vonatkozó új törvény intézkedéseire való hivatkozással a pénzügyminisztérium tudomásként hozza az összes vállalkozóknak, akik állandó jellel szórakoztató látványosságok birtokában vannak és külön bevételeiket nem szednek, vagy szokat belekalkulálják a fogyasztott étel és italok árába.

Tehát: a zenés szórakozók, zenés éttermek, zenés kávéházak, tánciskolák, telépti díjakkal, vagy tantolyamokkal bármilyen más szórakoztató látványosságok tulajdonosa köteles 1927. január 31-ig bejelenteni az adóhivatalhoz beadni az adóvallomást, akár külön, akár pedig az egyéb adójára vonatkozó vallomáson tünteti fel a látványosságból származó évi jövedelmét. A vallomásban fel kell tüntetni a látványossági vállalkozás fajtáját, produktivitását és az adózás szempontjából fontos egyéb adatokat, mert a látványossági adókat is a rendes adókövetőbizottság fogja megállapítani.

A forgalmi és luxusadófeltételek

Annak idején megírta az Uj Kelet, hogy a for-

SELSE-
KEDŐK
SSZEG
ZFIZE
AK EL
r. 4-ig.
Sovjetország
jövendőjének
nyára alapos

ol
ainak írását.
sen érdekes
y azok nagy
Memoárjaiban
Németország
m is résztvett.
ezzággal, de a
ték.

sokat
állítólag
kiállítását
átam ürese-
k is haroba

re szerint Pa-
német nacio-
fenyegetőzni,
telekényhité-
hogy P. w. d.
Németország
n nem szol-
kelt.
a jött írásbeli
lég bi utási-
tárgyalásait
g csatlakozott
ra vonatkozó
ellenlétek a

Női kalapok
a legelegánsabb kivitelben
és a tal-
kítások a Moskovits
kalap-zalomban, Cluj, Cal
Regele Ferdinand No 3,
(volt Wesselényi Miklós utca) Az udvarban.

galmi és luxusadó szempontjából újra fogják osztályozni a szállodákat, éttermeket és kereskedelmi cégeket. Az erre hivatott bizottságoknak mindentűnt január 10. és február 1. között kell megalkudniok. A forgalmi és luxusadó alá eső kereskedők, vendéglősök és szállodások ugyanis jórésben megfélembeszték az elsőfokú bizottságok oszályozását, amelyek ellenőrzésére alakította meg a pénzügyminisztérium az új klasszifikáló bizottságokat.

A pénzügyminisztérium most körrandeleltben értesítette az összes pénzügyigazgatóságokat, hogy február elsőjére hívja össze a felbontási bizottságokat a forgalmi és luxusadó elleni appellációk letárgyalására. A felbontásokról ugyanaz a bizottság fog dönteni, amely az adókvótábizottságok határozatai ellen beadott felbontásokat szokta letárgyalni. Minden megyeszékhely pénzügyigazgatóságán működik majd egy-egy felbontási bizottság.

Nem változik meg a Banca Nationala eddigi hitelpolitikája

Bucuresti kormányzó letette az esküt és ma délután tatásfák be

(Bucuresti-Bukarest, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap este 5 órakor a Banca Nationalában megjelent Tlica Burileanu, a jegybank új kormányzója, akit az intézet vezetőinek nevében Capitanovic alkormányzó üdvözölt és az összes alkalmasított támogatásáról biztosított. Burileanu válaszában kifejtette, hogy át van adva az intézet fejlesztésének érdekében kifejtendő munka fontosságától, mert ezzel az ország érdekait is szolgálja. A bemutatkozás után tea volt, amelyen a kormányzó megismerkedett a bank tisztviselői karával. Burileanu kormányzó ma letette az esküt a pénzügyminisztériumban Lepadatu pénzügyminiszter

jelenlétében. Az eskütétel után az új kormányzó az újságíróknak arra a kérdésre, vajon új pénzügyi politikát akar-e bevezetni a Banca Nationalánál, azt válaszolta, hogy első hitelintézetünknek megvan a maga jól megválasztott politikája és ő ennek a politikának folytaója kíván lenni. Az új kormányzó végleges beiktatása szerdán délután lesz. Burileanu ma hosszabb megbeszélést folytatott Bratianu Vintilával. Az „Adaveru” szíriat mindketten igen megelégedetten távoztak a megbeszélésről.

A lengyel belügyminiszter szerint a gazdasági antiszemitizmus államveszélyes

Lengyelország kormánya barátságos támogatással viseltetik a cionizmus iránt. Megszüntetik az antiszemita gazdasági megsemitásokat. Sir Winham Deedes fogadtatása Varsóban

(Varsó, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Skladkovszky tábornok lengyel belügyminiszter emlékiratot tett közzé a lengyel kormányának a nemzeti kisebbségekkel szembeni politikájáról. Az érdekes emlékirat a zsidókra vonatkozólag többek között a következőket mondja:

rangu tisztviselője is. Első alkalom volt ez, amikor lengyel miniszterek hivatalos zsidó rendezvényen megjelentek. Deedes tábornok nagy beszédben köszöntötte meg a lengyel államférfiaknak a megjelenésüket. Beszédében rámutatott arra, hogy a Palesztinai Zsidó Nemzeti Othon kérdése nem csak a zsidók belső ügye, hanem az összes többi népeket is közérdeklő éri. Palesztina egy kereszténység, valamint a mohamedánok részére szent ország, azonban egyáltalán tízezer négyezer milliónyi zsidónak lelki hazája. Anglia a Palesztina kérdést teljes jóindulattal fogja fel. Azok a kötelezettségek, amelyeket Anglia a Balfour deklarációjával a zsidósággal szemben magára vállalt, egészen más természetűek és össze sem lehet hasonlítani azokkal a kötelezettségekkel, amelyek Házszia királyai való beszélgetés során kerültek szóba. Megvan a remény arra, hogy a palesztinai nagy zsidó eredmények oda fogják vinni a dolgot, hogy Transzjordánia arab lakosának maga fogja megváltani a zsidókat mindamellott, hogy ez az országrész nincs befoglalva a Balfourdeklarációba.

Államveszélyes a gazdasági antiszemitaizmus
„Abban a meggyőződésben, hogy a gazdasági antiszemitaizmus államveszélyes, a kormány szükségének látja, hogy a gazdasági életben az objektív és az igazság alapelvvel felett örködjen és az adó- és hitelfelügyekben teljes egyenjogúságot léptessen életbe. A kormánynak nincs módjában, hogy a zsidó lakosság részére, mint külön nemzetiségi csoport részére önálló képviselőket engedélyezzen a gazdasági intézményekben, de ügyelni fog arra, hogy a zsidók megfelelően részt vehessenek ezekben a gazdasági intézményekben. A kormány barátságos támogatással viseltetik a cionizmus iránt. Ez a cionista szervezet praktikus munkájára is vonatkozik Lengyelország területén.

Palesztina a központi óra
— Én — mondotta Deedes tábornok — a palesztinai zsidó centrum jellemzésére a következő hasonlatot választom: Palesztina lesz az a központi óra, amely után az egész világ zsidósága igazítani fogja az óráit. Kíváncsi, hogy Anglia viszonya a zsidósághoz példa díkép legyen a többi államok és népek részére. Anglia dicsőéges töltésében aranybetűkkel és mint a legnagyobb tett lesz feljegyezve, hogy ő segítette felépíteni a Zsidó Nemzeti Othont.

Eltörlik az antiszemita korlátozásokat
A kormány el fogja törölni mindazokat a korlátozásokat, amelyek még a cári uralom és az okkupáció idejéből származnak és amelyek a zsidóság ellen irányultak. A kormány nyhiteni fogja a vasárnapi kényszer munkaszünet rendelkezéseit a szombat es i munkaidő meghosszabbításának engedélyezésével, a zsidó kereskedelem és ipar részére. A kormány a chédeket el fogja ismerni nyilvános népsközlőknak, amennyiben azokban a lengyel nyelvet is tanítani fogják. A kormány a lehetőségekhez képest támogatni fogja a zsidóság foglalkozási átrétegződésének munkáját. Végül kifejti az emlékirat, hogy a kormány visszautasít mindennemű vallási, vagy nemzetiségi korlátozást a főiskolákon.

A „Moment” című zsidó napilap az alkalommal beszélgetést folytatott Zalesky miniszterrel, aki kijelentette, hogy a zsidó népre egy nagyon hálás, de úgy praktikus, mint teoretikus tekintetben súlyos feladat hárul. Palesztina nem válhatik az egész zsidó nép hazájává. A zsidóság feladata lesz, hogy világszertei alapján harmoniát teremtsen a Palesztina iránt érzett szeretet és azon országok iránt érzett ragaszkodás között, amelyben mint állampolgárok élnek.

Palesztina az egész világ ügye
Néhány nappal ezelőtt beszámolt már az Uj Kelet arról, hogy Sir Wyndham Deedes Palesztina volt belügyi államtitkára Varsóba érkezett. Deedes tiszteletére a lengyel zsidóság nagy szabású fogadtatást készített elő, amelyen Schor professzor főbbi előbb héber, majd lengyel nyelven üdvözölte a vendéget. A fogadó-estélyen megjelent gróf Zalesky külügyminiszter, Skladkovszky tábornok belügyminiszter, a miniszterelnök képviselőjében Okulicz köznevelődésügyi államtitkár, a kereskedelemügyi miniszter képviselőjében Tursky államtitkár, valamint a kormány több magas-

Ingyen olvasta Erdély legjobban szerkesztett napilapját, ha kivágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

Miért nem lehet keresztény ember antiszemita

A bukaresti sajtó állandóan napirenden tartja az antiszemitaizmus problémáját. Az erre vonatkozó cikkek tömegesebből újabb csillámlással kimagasló D. Turcu görögkatolikus lelkész és ismert parasztpárti vesérnek az „Anrora” ban fenti címmel megjelent érdekes cikke, amelyet az alábbiakban szószarinti fordításban közlünk.

Az elmúlt év december 18-án történt: Éjszaka véletlenül a Calea Mosiloron jártam egy teológiai hallgatóval. Botokkal felfegyverzett diákok csoportokat vettem észre és megremegtem. A Károly Boulevard és a Calea Mosilor keresztútjánél álltam, hogy egyik ifjú egy tüzet bejárata elősiet és egy nagy ózenótéves zsidó gyereket teljes erejétől ütlegetni kezd. A gyerek az tüzetbe menekült. Ugyanakkor tüzetredőnyök felkeltették zaját hallom. „Huzzatok le a redőnyöket, mert jönnek a cizisták!” — kiabálják mindannyian. A rendőrök érkezéséig állnak helyükön, mintha semmi sem történné körülöttem, hasonlóképpen nem láttam az ellenállásnak nyomát sem. Az tüzetek néhány perc alatt lezárultak, csak csak a háboru idején, midőn a meropolita harangszólására, hogy jőn a Zoppelin, pillanatok alatt minden elszórtul.

A látottak fölött felháborodva álltam néhány pillanatig a kérdésem magamtól: Vajon kik a bűnösök? Ezek az ifjak, akik embertársaikkal szemben semmi könyörületet nem éreznek? A kultúra és a nevelés hiánya? Nem! Hanem bűnösök azok a professzorok, akik népszerűen keresztények és akik nem gondoltak arra, hogy mielőtt a gyűlölet érzését vetik el az ifjak felkészen, kezüket a szentírásra kellett volna tenniük, a Megváltó tani ársinak szent hagyatékára, aki megbocsátott még a megfeszítőnek is. Bűnösök a papok és teológusok, akik ismerik a keresztény tanokat, de soha nem vették maguknak a fáradságot, hogy legalább egy pillanatra is megvilágítsák a tévelygők lelkeit. Azokról a papokról nem is akarok beszélni, akik maguk is e mozgalom élén állnak, mert ezeknek fogalmuk sincs az Irásról, fogalmuk sincs a keresztény tanokról.

Néhány évvel ezelőtt én is lelkesedtem Ciza mozgalmaért. Egykor, egy őszön sokáig beszélgettem az ortodox egyház nagy tudósával, a nemrég elhunyt Dragomir D. Matrescuval. A nagy teológus, midőn megudta, hogy lelkesedem a Ciza mozgalomért, amely akkor virágkorát élte, meglepőszótet és azt mondta, hogy olvassam el jól a Szentírást. Én midőn szent Pálnak a Galata-bellekhez írt levelehez értem, olvassam el azt tiszter, asz után mondjan el neki, mit értettem meg belőle. Ha én, aki az iskolában egyszer sem olvassam el az Irást, most átolvastam azt háromszor, annál is inkább, mert meg akartam válszolni azoknak, akik rágalmaztak, hogy a zsidóknak eladott parasztpárt tagja vagyok. A kérdésben oly sok mindent eltaláltam, hogy azt egy újságírók keretében nem tudtam felolvasni. Különösen a kegyes szemérműs parabolájával foglalkoztam, amelyet betegágyamnál eszerer elolvastam, anélkül azonban, — megvallom őszintén — hogy igaz csi-ját és értelmét felfogtam volna. Nem későm itt az egész parabolát, de azok számára, akik a töltésbe tévelyegnek, ajánlom, hogy olvassék el a ha megértették csi-ját, tegyék fel maguknak a kérdést: Lehet-e egy keresztény antiszemita? Vajon ebben a parabola-ban különbséget tesz-e a Megváltó nemzetek között? Ha valaki oly rövid szű és nem fogja tudni megérteni, annak megbocsátják. De ha valaki felfogja és egoizmusról, vagy bosszúváradról nem akarja mesélni, az más lapra tartozik.

Pálnak a III-ik fejezet 20. szakaszában foglalt levelebea olvastam a következőket: „nincs zsidó, nincs görög, nincs szolga és szabad, nincs férfi és nő, mert ti mindannyian egyek vagytok Jézus Krisztusban. És ha ti a Krisztus vagyok, Ábrahám leányának magvai vagytok és az ígért szerint örökösök...” Hát kell ennél jobb megvilágítás?

Valóban a keresztény hívő tagadó állapontot foglalt el a his és a tanok kérdésében, nemcsak a zsidók, de a mohamedánok, kühisták és a brahánokkél szemben is, — ez mas. Akkor nevezheted magadat antihisbernek, antibudhiszának stb. miképen számukra is meg-

van engedve, hogy nek nevezétek.

De hirtel (amád emberi, se nem a hogy az antikereszté az az ideálunk, hogy váltan meg Jézus, hisz ez utóbbi azt j egoista volt, mint a egyerek számára jó, Ki ne tudná, hogy egy hétezer magy kereszténynek földöz véite a keresztény vildözések igazi oka látták, hogy az igaz és társadalmi természetek nem szüntek meg és azt mondták: „Keresztényeknél és a jobb a mi hitünk.”

De hogy hirtedő arra, hogy emberár keresztény vallás ez emberi sarlatánér Marcu Cohn? Bar tőkések? Nem. A munkások és tehetet keresztények, máról

És mi történe, az eszközökkel, s me lehetové tesz? Ha a értelmelen ember c zsidó és hol? A saját gadott volna és azt tok gazemberek! és az életét? mi törté

— T. ifjak, akik a mai élet keserűségi ből semmi okotok és talán életeteket i vított vad harcokba velygések folytán a dájává vált, akik fe ti tévelygések nyo kicozzák és megfoa Megláthatok, hogy benneteket, holnap versiket és az ébred

— Tádou, hogy inzultusok egész c oimen, hogy politiká fogok fáradságot ve lssolják az összes göknek, akik nem oisjukat ebben a ste

Zsidó
legszébb n a palesz
Az aranygy vándorlás
Zsidó gyermekek
palesztin
Kapható a Ke en Str. Baron L. Paj
Ára 50

Chlorodont fogpas por, Chlorodont

van engedve, hogy magukat antikeresztényeknek nevezzék.

De hőtől támadni és vért ontani, se nem emberi, se nem keresztény. Képteljétek el, hogy az antikeresztények is így cselekednének. Az az ideálunk, hogy az egész emberi nemet váltás meg Jézus, nemcsak egy részét, mert hisz ez utóbbi azt jelentené, hogy a Megváltó egoista volt, mint minden közönséges ember, egyesek számára jó, másoknál szemben rossz. Ki ne tudná, hogy néhány évvel ezelőtt mintegy húszezer magyarországi zsidó, hogy a keresztények üldözéséről megmenekedjen, felvette a keresztény vallást, azt hívén, hogy az üldözések igazi oka a hitkülönbség volt. S midőn látták, hogy az igazi okok gazdasági, politikai és társadalmi természetűek voltak és az üldözések nem szűntek meg, visszatértek ősi hitükhöz és azt mondták: „kerestük a kereszténységet a keresztényeknél és nem találtuk. Mégis csak jobb a mi hitünk.”

De hogy hitedből jogot és alapot formálj arra, hogy emberársádat megtámadd, midőn a keresztény vallás érdeke nem ezt kívánja, — ez emberi sarlatánéria. Mert kik az áldozatok? Marou Cohen? Barakovitz? Zsidó bankárok és tőkések? Nem. Az áldozatok szerencsétlen munkások és tehetetlenek, akik akárcsak a többi keresztények, máriól holnapra tengeik életüket.

És mi történe, ha a zsidóság élne azokkal az eszközökkel, amelyekkel a törvény számukra lehetővé tesz? Ha a 15 éves gyerek, akit egy értelmelen ember csak azért vert meg, mert zsidó és hol? a saját lakásában, revolvert ragadott volna és azt kiáltotta volna „pusztuljatok gazemberek! és egy golyóval kioltotta volna az életét? mi történt volna?

— T. ifjak, akik mag nem kószoltatok bele a mai élet keserűségeibe, a vallás szempontjából semmi okotok nincs, hogy fiatalágotokat és talán életeteket is nemkeresztény elemekkel vivot vad harcokban vesztesétek. A ti tévelygésetek folytán az az ország lejtárok prédájává vált, akik felvergődnek a sötétben. A ti tévelygésetek nyomán a parasztságot ütötték, kizozták és megfosztják törvényes jogától. Meglájkotok, hogy azok, akik ma bíratnak benneteket, holnap ellenetek irányítják győztesüket és az örökök, a fejlesztéséssé lesz.

— Tudom, hogy kellemetlen választok és inzultusok egész sorát fogom kapni azon a címen, hogy politikai érdekből írtam, de nem fogok fáradságot venni magamnak, hogy válaszoljak az összes félműveltségek és tévelygőknak, akik nem értik meg önmagukat és céljukat ebben a szenvedésseli fellélemben.

— Illetékesnek mondotta ki magát a magyar-román döntőbíróóság a tárgyalás levezetésére. Parisból jelenték: A magyar-román döntőbíróóság a magyar állampolgároknak Románia ellen indított perében illetékesnek mondotta ki magát. A románai kormány tudvalevőleg hatásköri kifogással élt. A döntőbíróóság a kifogást elutasította, úgy hogy az érdemi tárgyalásnak most már semmi akadályát nincs. Érdemi tárgyalásra előreláthatólag a per szatá yszertü előkészítése után kerül sor.

Zsidó gyermekek
legszebb magyar olvasmánya
a palesztinai mesekönyv:

Az aranygaras vándorlása. Ára 25 lei.

Zsidó gyermekek számára legszebb játék a **palesztinai dominó**

Kapható a Ke en Kujemesi Irodájában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10. — Uj Kelet épület.

Ára 50 lei.

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

A bécsi egyetem rektora a zsidógyalázó plakátok ellen

(Bécs, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az osztrák főváros nacionalista egyetemi hallgatói az utóbbi időben az egyetemi hirdetések számára fentartott autabéli fekete táblára olyan tartalmú plakátokat ragasztottak, amelyek nemcsak kvalifikálhatatlanul támadják a zsidó diákokat, hanem megszóvezésükben olyan izléstelenek, hogy a jóérzésű nacionalista diákokat is felháborította.

Tegnap a demokráta főiskolai hallgatók egyesületének egyik küldöttsége jelent meg Heinz Braun vezetésével a rektornál és az egyetemet nevében fegyelmi feljelentést tett a nacionalista diákok ellen. A delegáció vezetője mindenekelőt kifogásolta, hogy egy diák-testület zsidó kollegákkal szemben olyan hangot használ, ami még a legutolsó csapásukban is felháborodást kelt. A plakátok nemcsak izléstelenek és sértők, hanem beleütköznek az osztrák büntető törvénykönyv paragrafusiba, mint hogy

A sanghaji angol lakos védekezni a kínai vörö

A japán, angol, amerikai flotta a sanghaji

(Sanghaj, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyvárosi események állanak közönségben, az egész világpolitika, de különösen Anglia és az USA érdeklődését kelti. A legújabb jelentések szerint Sanghaj városát a japán, angol, amerikai flotta védelme alatt tartják.

Sanghaj, január 11. Az itteni kikötőbe eddig hét angol és nyolc amerikai hadihajó futott be. A japán flotta Nagaszaki kikötőben készenlétben áll.

A külföldi hitelezők pöreinek soronkívüli tárgyalását kéri az erdélyi bankszindikátus

Holnap tárgyalják le Kolozsváron dr. Varadi Ödön memorandumát a szindikátus igazgatóságai ülésen

(Oradea-Nagyvárad, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi bankszindikátus Nagyváradon tartott legutóbbi közgyűlésén megvitatta dr. Varadi Ödön ügyvédet egy memorandum kidolgozásával, amelyben a pénzintézetek az igazságügyminiszternek, illetve a peres eljárások meggyorsítását kéri. Csalda miniszterrel. Állásuk ugyanis az a meggyőződés, hogy amennyiben a peres eljárás menete meggyorsul és a külföldi hitelezők követeléseiket minél rövidebb időn belül tudják bíról uton is behajtani, a külföld szívesen állana rendelkezésre olcsó kölcsönökkel.

A dr. Varadi Ödön által elkészített memorandum az igazságügyminiszternek azon ismeretes rendelkezésből indul ki, amely úgy intézkedik, hogy a telekkönyvi hatóság a bekebelezéseket külföldi pénzben is köteles eszközölni, minthogy a telekkönyvi rendtartás ezt nem tiltja meg. Ez az intézkedés Románia gazdasági fejlődése érdekében nagyon indokolt volna és

kétségtelenül elő is fogja mozdítani azt, hogy a külföldi tőke figyelme felénk forduljon

és a külföldi olcsó hittel országunkat minél nagyobb számban és minél előbb fel fogja keresni.

Az erős valutában való jelzálogbekebelezés engedélyezése magában azonban nem elegendő a külföldi tőke bizalmának helyreállítására, mert a hitelezések gyors behajtása nincs biztosítva. A bírák elégtelen létszáma miatt a perek menete igen lassú, már pedig a külföldi áru- vagy pénzhitelezők jogos az a kívánsága, hogy követelését a lejárathoz megkezdéshez, vagy pedig, ha az perre kerülne, úgy azon esetben is minél előbb hozzájusson.

A külföldi hitelezők hiteleyújást készsége nagyban fokozná tehát az, ha a perek menete gyorsabbá válna. Eppen ezért a Bankszindikátus arra kéri az igazságügyminisztert, rendelje el az összes igazságügyi hatóságoknak (járásbíróóság, törvényszék, tábla, Csalda), hogy a külföldi hitelezők peréi, akár kölcsön-

vallási közületek, osztályok és nemzetisége elleni lázítást tartalmaznak. Olyan deliktumok amikért 3-6 hónapi szabadságvesztés jár.

Rámutatott továbbá arra is, hogy az e fajta plakátok lerontják az egyetem tekintélyét. A delegáció vezetője közölte továbbá, hogy a nemzeti diákszervezetek brosurákat és könyveket terjesztenek az egyetem falai között, amelyekben lázitanas úgy a zsidók, valamint a progresszív gondolkozású nemzsidó diákok ellen. Követelik a fegyelmi eljárásnak azonnali megindítását.

A rektor arra kérte a küldöttséget, hogy a sérelmeiket memorandumban ismételje meg és sorolják fel egyenkint az egyetemi presztizs ellen elkövetett eseteket. A rektor biztosította a küldöttséget, hogy memorandumukat az egyetemi tanács az igazságszellemelegoság fogja

követelésből, akár áruhitelezésből erednek, vagy bármely más címen folynak, soronkívüli elintéztést nyerjenek.

Ezekre az ügyekre so onkvül tüzszék ki a peresítvélt, általában minden tárgyalás és intézkedés is soronkívül történjék. E célból ott, ahol tomegesebben fordulnak elő, külön bíróra volna bizandó a külföldi perek intézése. Ezen intézkedés végrehajtásának ellenőrzése céljából úgy a járásbíróóságok, mint a törvényszékek, itélőtáblák és a Curtea de Cassatie vezetői felhívandók volna arra, hogy minden felőlv ügyminiszterhez a külföldi perek állásáról, nevezetesen arról, hogy mikor lett a per beadva, mi a per tárgya, mikor volt az első tárgyalás, mikor voltak a következő tárgyalások, mikor emelkedett az ítélet jogerőre. Iy módon az igazságügyminiszter állandóan tájékoztatva lenne a perek állásáról, lebayollításáról és a külföldi hitelező ezen ellenőrzésben is biztosítva látná perének, követeléseinek minél előbb lebonyolítását.

Románia gazdasági életére óriási jelentőségű a külföldi hitel. A külföldi pénzkölcsönök a maguk olcsony kamatával új verkeringést jelentenének az ország kereskedelmének és iparának életében.

A külföldi olcsó pénz elősegítené a nagyarányú építkezéseket,

ezzel kapcsolatosan fellendülnének az összes építési iparágak, új vállalkozások kevd indulna meg és a mai lehetetlen magas kamat, amelynek visszlésére a kereskedő, az iparos és a magános egyaránt képtelen és amely előbb utóbb anyagi romlásba viszi megszünne és országunk ezen a révén hatalmas fejlődésnek indulna.

Varadi Ödön dr. memorandumja az erdélyi bankszindikátus holnapi, január 13-iki igazgatósági ülésen kerül megvitatásra, amely Kolozsváron lesz.

Ne felejtson el vásárolni az Uj Kelet szelvényeivel

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti szék napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Főszerkesztő: dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szerda
 5687. Szept 9
 1927. január 10.

Anglia szabad kezet adott Olaszországnak a Balkánon

Belgrád, január 11. Politikai körökben nagy izgalmat keltett, hogy a „Matin“ leplezte Angliának az olasz-alban kérdésben való magatartását. Megállapítják, hogy Anglia a livornói szerződés előtt védte Albánia függetlenségét, ezután szabad kezet adott Olaszországnak a Balkánon. Nyilvánvalóan azért, hogy az előretörő orosz befolyást ellensúlyozza. Az ellenzéki sajtó követeli az Oroszországhoz való közeledést, mert másrésről Jugoszlávia nem várhat támogatást.

Elszásiban népszavazást követelnek

Egy röpirat, amely tagadja a francia uralom jogosságát

(Páris, január 11. az Uj Kelet tudósítójától.)
 A strassburgi törvényszék büntető tanácsa pénteken tárgyalta báró Zoru von Ballach volt német ulásus kapitány büntetését, akit izgatással vádolt az államügyesség.

A vádirat szerint Ballach báró néhány hónap e óta, miután volt beidézve a strassburgi bírósághoz és ez alkalmával azt a kijelentést tette, hogy Franciaországnak semmi joga nincs Elzász-Lotharingiában itélkezni és ilyen jogon akár Kína is igazságot osztogathatna Elzászban.

A bíróság büntőnek mondta ki a vádlót és három hévi fogsághatározásra ítélte, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette. Ennek

dokára a vádlott és védője felebbezést jelentett be az ítélet kimondása miatt. Az ítélet után Ballach báró röpiratot bocsátott ki, amelyben újra élesen támadja Franciaországot és megismétli az inkriminált kijelentést. A röpiratban szó van arról, hogy Franciaországban a hatalom előbbre van a jognál. Lajtnak agyonírja a báró — vagy csókjának velem bármit, de nem fogok higgadni. Elzász Lotharingiában mindaddig nem lesz közhatalom a bíróság, ameddig a népet még nem kérdezik, hogy helyes-e a mostani uralmat. A röpirat azzal végződik, hogy el kell rendelni a népszavazást.

bélyen a remek költői helioszi társaság egyik modern költőjé, amelyet a nagy pályaudvaron szászmaral-lét látni. Ezt a köcsit, minnogy szabóval állt és az eső nagyon megzavarta, most elvieszik fedett helyre a y másik múzeum udvarára. A köcsit egyáltalán nem is fogják. A köcsit becsületes minden nevezetessége az a toll, amelyel a marsall a fegyverszüneti szerződést aláírta.

Felfedezték egy macedon összeesküvést
 Frankfurtból jelentik: A frankfurti rendőrigazgatóság titokban közli, hogy Hermann Wendel ismeret publicista író ellen Brinnben élő macedon összeesküvést szított. Wendel, aki kitűnő ismerője a balkánügyeknek, német lapokban cikkeket írt a macedon kérdésről és elítélte a külföldön élő macedonok politikáját. A berlini macedon komité elhatározta, hogy az ő szimpónájából veszedelmes publicistát annál is inkább elteszi láb alól, mert ekkor nemcsak német lapokban, hanem párisi és londoni újságokban is megjelentek és autan körökben éntek visszhangra találtak. A rendőrség még idajtkoán lefoglalt az összeesküvést, akik Frankfurt mellett i városban ütötték fel táncójukat.

Haemorsan végbélkupok

azonnal megszüntetik az avaryes fájdalmakat.

A fajvédők a demokrák és szocialisták közt fogak ülni a magyar parlamentben. Budapestről jelentik: A parlament előkészítése ma osztotta ki a helyeket az ülés-teremben az egyes pártoknak. Az ellenzék körében nagy elkeseredést keltett, hogy az előkészítés a fajvédőket, akik a kormány támogatásával kerültek a házba és annak ténylegesen támogatói is, a szocialdemokratákkal és demokrákakkal együtt mint ellenzékot kezelik. Ennek a felfogásnak megfelelően a fajvédőknek a szocialdemokrata és demokráta képviselők között osztottak ki helyet. Ezen a megőrténhennék, hogy a fajvédő Gömbös Rássay Károly s Hevymgy Kis Pal között ülné, Héjjas Iván pedig Bródy Ernőnek lenne szomszédja. Ezen a beosztáson ma nagyon sokat mulattak Budapestben. Az ellenzék azonban el van tőkelve, hogy az előkészítés által neki utalt helyeket nem fogadja el, hanem oda fog ülni, ahol azt a házban a legjobbnak látja.

Elsimult az ellentét a zilahi városi tanácsban. Tudósítónk jelenti: Január harmincdiki számában fogakozott az Uj Kelet azokk-l a személyi természetű ellentétekkel, amelyeket Zilah városi tanácsában, illetve a város közéletében felmerültek. Az audiaturret alera pars elve alapján mas oldalról kapott információ szerit Rus Anton kerégyváltó valóban a 100 százalékkal felemelt villanydíjak leszállítása iránt eddig be kértéayt, amely csak annyiban volt személyi vonatkozású, hogy állás foglalt Balassy György fizetés melése ellen, mert az nem volt szabályszerű. Valószínűleg emiatt terjedt el az a hír, hogy Rus Anton több magyar nemzeti égi hivatalok ele áskalodik és ennek volt a következménye az is, hogy a kérvény aláírói közül néhányan törölték magukat, de bünygi feljelentés Rus Anton ellen nem történt. Aki pedig a Nagy Sándor kollégiumi tanár és volt tanítványa, ifjabb dr. Ghetie Joan polgármesterhelyettes közötti nézeteltérést illeti, az politikai okokból származott. Nagy Sándor a „Szigetiség“ ban megírta, hogy miért nem lehet Ghetie dr. fizetését felemelni. A közbejött ünnepek miatt Ghetie dr. nyilt leélben volt kénytelen válaszolni Nagy Sándor cikkere. Tekintettel arra, hogy ugy Nagy Sándor, miot dr. Ghetie Joan köziszerletben álló személyiségek Zilahon, a konfliktust értheő szájánál velle tudomásul a város lakos-ága faj és felekezeti különbség nélkül, sőt hír szerint akció indult is meg a két vezetőember közötti ellentétek barátságos elintézése érdekében.

Lengyel Irén férje rövidesen tisztázza magát az összes ellene emelt vádak alól. Ungvárról jelentik: Lengyel Irén, a kolozsvári Magyar Színház primadonnája, aki a közönség rajongó szeretete közben aratja újra sikereit, tudvalólag azért követte el szerencsés végű öngyilkosságát, mert férje ellen annak rusziaszkói rekoni h jzát indítottak, mely lestartóztatásához vezető. Mikor Farbenblum Manóácsra érkezett, nem volt tudomása arról, hogy ellene eljárás van folyamatban. Mint most Ungvárról jelentik, a legközelebbi időben megtartják Farbenblum ügyének főtárgyalását, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A Lengyel Irén öngyilkossága következtében az érdeklődés középpontjába került Farbenblum biztosan hiszi, hogy ügye a főtárgyaláson teljesen tisztázódik és tragikus munkási útja után hamarosan visszatérhat Kolozsvárra.

A történelmi étkezőkocsi. Párisból jelentik: A francia város látványosságai között mindem olyan helyet foglal el egy vasúti étkezőkocsi, min az Eiffel torony. Foch marsall étkezőkocsijáról van szó. Itt írták alá azt a fegyverszüneti szerződést, amely véget vetett minden idők legnagyobb vérontásának. A kocsit Napoleon háborúja mellé, az Invalidok palotájának udvarában helyezték el. Egészen különös volt látni ezen a

Két rész az igazg Rajna-Rosent

(Timisoara-Temeszet tudósítójától.)
 Adott hírt az Uj Kelet Szerb Bank és Timisoara igazgatójának beszámolója alapján, amelyek által a Bánág gazdasági jén már közölték, a régi állapotára való lemondását és ezzel mondott tisztelettel a vezető is, a devizacsúszás mindkét bejelentésére elére vezéri mesvári Bank és Kbank) egyik fiatal Löwinger cégvezető.
 A Szerb Bank változások megszerkesztését és kiöbözött különbözően szoban lebbi vonatkozásban zettel. Munkatársait telen beavatták a részui azokról az otósségi változást kiismertették.
 A Szerb Bank csendesen lappangdul két részvényésén a dr. Stefan

A Népszövetség rendszeres infuenzajárvány hirszo galatot szervezett meg. Frankfurtból jelentik: Az egyre növekvő spanyoljárvány, mellyel kapcsolatosan egyes sajtóorgánokban ismert hírek jelentek meg, arra indította a Népszövetség iktárságát, hogy rendszeres járvány-hirszo galatot szervezen meg az egyre veszélyesebben terjedő spanyolnáhával kapcsolatban. A szociálat célja az, hogy az egyes államokat kellő időben tájékoztassa a járvány terjedésének irányáról és méreteiről. Berlini jelentések szerint az ottani járványkóházba több száz influenzabeteg szállítottak be. A hatóságok minden szükségeset megtek a járvány terjedésnek megállítására.

Megkezdte Pangolesz hazatérési perének tárgyalását. A házból jelentik: A parlamenti bíróság ma megkezdte Pangolesz hazatérési perének tárgyalását. A perben több tennt halgatnak ki, köztük Pangolesz felelőségét is aki szintén a vádlók sorába állott.

Pilsudszky ma benyújtja a lengyel kormány lemondását. Varsóból jelentik: Az egyik nap közi, hogy Pilsudszky holnap benyújtja az összkormány lemondását. Az új kormányt Bartel helyettes miniszterelnök alakítja meg. Pilsudszky hadügyminiszter lesz és újraszervezi a hadsereget.

Mennyit írtett Németország decemberben jóvatéle? Berlinből jelentik: Németország az elmúlt év decemberében a következő jóvatéleli fizetések eszközölte: Franciaországnak 42, Angliának 18, Olaszországnak 4 és fél, Belgiumnak 38 millió arany márkát.

Mozgalm Calles mexikói elnök ellen. Newyorkból jelentik: A mexikói katolikus mozgalom szervezett Haerta táboros, mexikói forradalmár és Ceresa szölgálaton kívül örnagy vezetésével Calles elnök uralmának megdönésére, az elnök ismeretes katolikus ellenes magatartása miatt. A felkelők há főn elfogalták Zikataksz városát.

Haemorsan végbélkupok használatra, egy krónifla legrossz terzi az aranyér operációt.

Antiquaire
Holitscher
 Cluj
 Strada N. Iorga (Jókai-u.) 2.
 Vis-à-vis „Hotel New-York“

Shállítja utánvétellel.
Magyar könyvért
 forduljon bizalmal Revész Béla 25 éve tenálló könyvkereskedéséhez Maro-vasárhelvt

Egy új ruha 10,000 lei — egy doboz
„Nobil“ csak 25 L.
 Pecsétes, kifnyesedett ruháját újja varázsolja. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és kereskedésben Főterakat: Szt. György gyógyszerár, Brasov.

Egyesült Közg Jelzálogbank r

Devizák	
Zürich	...
Newyork	...
London	...
Páris	...
Milano	...
Prága	...
Budapest	...
Belgrád	...
Bukarest	...
Varsó	...
Bécs	...
Berlin	...

Száz lei ártoly

KÖZGAZDASÁG

Két részvényérdekeltség hirtelen robbantotta ki az igazgatóválságot a temesvári szerb banknál Rajna-Rosenthal Gyula lemondott igazgató az igazgatóság és végrehajtóbizottság tagja lesz

(Timisoara-Temesvár, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt elsőnek adott hírt az Uj Kelet arról, hogy a temesvári Szerb Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság vezetésében mélyreható változások történtek, amelyek általános meglepetést keltenek a Bácság gazdasági életében. Amint annak idején már közöltük, Hauska vezérigazgató egészségi állapotára való hivatkozával bejelentette lemondását és ezzel egyidejűleg ugyancsak lemondott tiszteiről Rajna Rosenthal Gyula igazgató is, a devizaszakértő vezetője. Az igazgatóság mindkét bejelentést tudomásul vette és az intézet élére vezérigazgatói minőségben a Temesvári Bank és Kereskedelmi Társaság (Szana-bank) egyik fiatal, tehetséges tisztviselőjét, Löwinger cégvezetőt nevezte ki.

A Szerb Banknál beállott váratlan személyi változások természetű kombinációkra adtak okot és különböző feltevéseket költöztetnek különböző szobákban a közönségben, amelyek közül a legfontosabbak a pénzügyi és a pénzügyi vezetésében állnak ezzel a pénzügyi vezetéssel. Munkatársainkunk ma alkalma volt felidélni beavatott helyen pontos információkat azokról az okokról, amelyek ezt a változást váltották ki, amelyek ezt a változást váltották ki, amelyek ezt a változást váltották ki.

A Szerb Bank körül közel egy évtized óta, csendesen lappangó, de annál kitartóbb harc dúl két részvényérdekeltség között, amelynek élén a dr. Stefanovics-Neidovits, illetőleg a

Gabrielovits-dr. Zsivankovits félé szerb csoportok állanak.

Hauska vezérigazgató, aki 1919-ben került a bank élére, a Gabrielovits részvény csoporthoz állott közelebb és így igyekezete odairányult, hogy az ellenpártot kiszorítsa az intézet vezetéséből, ami két évvel később tehát 1923-ban meg is történt. Azóta a két részvényérdekeltség között ezután még jobban kiéleződött a helyzet, ami a bank üzleti relációiban is, különösen a bánáti szerb földművelőkkel kapcsolatosan kezdte hátrányosan éreztetni hatását.

Hauska vezérigazgató, miután többször megpróbálta a két csoport közötti ellentéteket áthidalni, de eredménytelenül, az egyik legutóbbi igazgatósági ülésen bejelentette, hogy nem akar továbbra is utójában állni a megegyezésnek és ezért lemond vezetői állásáról.

Az igazgatóság a bejelentést egyhangúan tudomásul vette és Hauska állását Rajna igazgatónak ajánlotta fel, aki azonban ezt nem fogadta el, sőt szintén lemondott igazgatói állásáról. Mint értesültünk, Rajna igazgató továbbra is megtartja tekintélyes részvényrészletét és tagja lesz új az igazgatóságnak, mint a végrehajtóbizottságnak.

A személyi változással kapcsolatosan a két csoport között újabb tárgyalások indultak meg az összes ellentétek eliminálása érdekében, amelyek eredménytelensége miatt, úgy, hogy a szinte évtizedes harc most már befejezettnek tekinthető.

Kommerzialisálják az állami petróleumvezetéseket. Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi minisztérium most tanulmányozza az állami petróleumvezetékek kommerzialisálására vonatkozó törvényjavaslatot. A kommerzialisálás azért van szükséges, mert a vezetékek tulajdoni része hasznavehetetlen, ami órási karokat okozott a petróleumiparnak, az államnak viszont nem volt megfelelő tőkéje a vezetékek kijavítására. Az alkalmi részvénytársaságban az állam arányát 12:00 millióra becsülik hivatalosan, holott a kincstár investálásai távolról sem érnek ekkora összeget. A kiküldött bizottság hír szerint körülbelül 500 millió értékű csak az állami beavatkozást, de bizonytalan, hogy a kormány elfogadja-e ezt az értékelést, mert pénzügyi hozzájárulással semmi esetre sem akar részt venni az új társaságban, amelynek eleptékje előreláthatólag nem fogja az egymillió lejt meghaladni. A részvénytársaságban való együttműködésre eddig három külföldi ajánlatot kapott a kormány. Egy francia tőkecsoport anyagokat és pénzt is akar adni. Érdeklődik egy német konzorcium és a Witkowitz cég is. Román részről a Steaua Romana érdeklődik a kommerzialisálás iránt, amelyről külön törvényjavaslatot terjesztett a kormány elé.

Kik képviselik Romániát az utódállambeli gabonaexportőrök bécsi kongresszusán? Az osztrák gabonakereskedők egyesülete január végére meghívta Bécsbe az összes utódállamok gabonaexportőreit és kereskedőit egységes üzenetek megállapítására. Az értekezlet terve eredetileg Romániából indult ki még tavaly és úgy volt, hogy az utódállambeli gabonakereskedők és exportőrök Sionban fogtak össze. Ez a meghívás tehát meglepetéssel érte a romániai gabonakereskedőket, akik azonban nem csinálnak presztizskérdést belőle és részt vesznek a dunai államok bécsi kongresszusán. Romániát ezen a kongresszuson Brancovici professzor, S. A. Focanescu, Lichtinger Sandor, Lievre és S. Klein

... pott a kormány. Egy francia tőkecsoport anyagokat és pénzt is akar adni. Érdeklődik egy német konzorcium és a Witkowitz cég is. Román részről a Steaua Romana érdeklődik a kommerzialisálás iránt, amelyről külön törvényjavaslatot terjesztett a kormány elé.

... Kik képviselik Romániát az utódállambeli gabonaexportőrök bécsi kongresszusán? Az osztrák gabonakereskedők egyesülete január végére meghívta Bécsbe az összes utódállamok gabonaexportőreit és kereskedőit egységes üzenetek megállapítására. Az értekezlet terve eredetileg Romániából indult ki még tavaly és úgy volt, hogy az utódállambeli gabonakereskedők és exportőrök Sionban fogtak össze. Ez a meghívás tehát meglepetéssel érte a romániai gabonakereskedőket, akik azonban nem csinálnak presztizskérdést belőle és részt vesznek a dunai államok bécsi kongresszusán. Romániát ezen a kongresszuson Brancovici professzor, S. A. Focanescu, Lichtinger Sandor, Lievre és S. Klein

Tőzsde

A piac ma ültelen volt, habár nincsenek helyi, de bukaresti és temesvári árukiadás is mutatkozott. Az árfolyamok mégis tartottak, ezt pár napig lényes változás nem is várható. Később azonban nagyobb lejárvulásra várnak, amiből arra következtetnek, hogy az erős kínálat miatt a termináru erősen meglécsült.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		nyitás	zárlat						
Zürich	3720-3730	—	—	480 1/4	27 1/4	11027	13698	650 1/4	1628
Newyork	192-193	518 1/2	519	2522	192	57170	71910	3376 1/2	—
London	985-988	2515 1/2	2517 1/2	12240	935	2774 3/4	844720	1638 1/2	485 1/4
Páris	770-775	2055	2057 1/2	—	775	2270	2822	134 1/4	896 3/4
Milano	845-855	2225	2215	107 1/2	842	2425	3024	144 3/8	431 1/2
Prága	569-572	1534 1/2	1533	74 3/4	572	1693 1/2	210320	—	296 1/4
Budapest	8870-8880	9065	9065	—	27	—	12414	591 1/4	—
Belgrád	340-345	912 1/2	912 1/2	—	340	1007	125020	595 1/2	176 3/4
Bukarest	—	272 1/2	270	1320	—	296 1/4	375	1782 1/2	52 1/2
Varsó	—	57 1/2	57 1/2	—	22	6340	79 1/2	378 3/4	—
Bécs	2710-2725	7305	73	—	2720	8052 1/2	—	475718	—
Berlin	4575-4590	12805	123	59870	4575	18575	16855	801	—

Száz lel árfolyama: Zürich (utó) 272, Páris 1320, Budapest 296 1/4, Bécs 37500, Prága 1782 1/4.

Fontos! Szabókellékek, bélés, cérna, harisnya, vattelin, gombok

Neumann Károly
Regina Maria 10. szakszékében volt
400 Yd. olasz cérna 8 L. 300 Yd. angol cérna 15 L.
50 mt l-é gápselyem 850 Duplaszélés vattelin
Duplaszélés glott 110 L. 1 m. 175 L.

... tagjak képviselni. Lehetséges, hogy a bécsi falalkozó után újabb kongresszust hívnak össze Bukarestbe.

Radiótelefonon bonyolítják le a valutatranszakciókat London és Newyork között. Londonból jelentik: a radiótelefon új lehetőségeket nyitott a valutatranszakciókban is. London és Newyork között azomban már ezúton bonyolították le az első valutatranszakciókat. Ez az összeköttetés az Egyesült Államok és Anglia között későbbi kihívással lesz az egész európai devizapiacra, különösen akkor, ha a gyors összeköttetés és a beszélgetések titkoságát biztosítani lehet.

A magyar piac ma is legnagyobb fogyasztója az osztrák iparnak. Bécsből jelentik: Az osztrák malmok tudvalegleg pártatlanok a magyar üzleti ar ellen Seipel kancellárnál és a magyar-osztrák kereskedelmi szerződés felbontása követelték. Ugyanakkor jelentést tettek közre az osztrák textilgyárak, amely szerint Magyarországon erősen emelkedik az osztrák textilárak bevétele. Ennek köszönhető, hogy az osztrák szövögyárak készletének nagyrésze elfogyott. Az osztrák kartonnyomók helyzete is igen sokat javult mostanában. Amíg tehát az érem egyik oldala a magyar malmok elleni harc, a másik oldala az, hogy a magyar piac ma is a legnagyobb fogyasztója Auszriának. A kereskedelmi szerződés tehát Auszriának kedvez.

A magyarországi hitelezők rosszhiszemű adósokkal nem bocsátkoznak egyezségi tárgyalásba. Budapesti jelentik: A hitelezői védegyelet legutóbb megtartott ülésén kimondta, hogy olyan fizetésképtelenség esetében, ahol a hitelezők megbarosításának esélye kétséget keltő, semmiféle egyezségi tárgyalásba nem bocsátkoznak, hanem a bűnvádi eljárást megindítják. Így tehát a jövőben nem fogunk olyan esetek előfordulni, amikor a kétség egyezségi, vagy magán-egyezségi eljárással párhuzamosan folyik a bűnvádi eljárás a fizetésképtelenség ellen. Elhatározta az igazgatóság azt is, hogy a nyilvános fizetésképtelenséget a védegyelet irodájában nyilvánosságra hozza.

A német bankok 5 százalékra szállították le a kamatukat. Berlinből jelentik: A bankkamatláb hat százalékról öt százalékra szállították le a német bankok. A bankkamatláb szállítása élénk bizonyította annak, hogy Németországban milyen nagy pénzbőség van.

Nemzetközi konferencia az olasz-német tarifaháború likvidálására. Bécsből jelentik: Február 10-án kezdődik a Semmerin-

Select-mozgó

Tartuffe

Ki való sláper Molliere hísonnevű vigjátéka után. Filmre rendezte F. W. Murnau. Főszerepben: Emil Jannings, Lil Dagover és Werner Kraus. Monopol Matador

Urania-mozgó

Tarass Bulba

II. rész.

Gogoly regénye után. Emoeiff „Rejtélyek háza” hívaló rendező rendezésében Főszerepben Ossip Ranitsch és Makovics. Megható jelenetek a kozák életből. Előadások rendszeresen folynak.

Apollo-mozgó

Sherlock Holmes 3 kalandja

A közismert detektív vakmerő kalandjai. Monopol Dorian

27 január 12
Balkánon
atin" leplezte
nglia a livornói
szországnak a
a. Az ellenzéki
a nem várhat
elnek
st
bevést jelentett
Az ítélet után
ki, amelyben
átot és megis
t. A röpiratban
szágnak a hata
nek egyon -
velem bármit,
Lothariugiában
íróság, amed
hogy helyesle
azzal végződik,
azást.
r s nf uenza
zett meg. G-suf
pnyo jarvany,
organo mo ban
ra iadította a
r-ndszeres jár
meg az egyre
ona hával kap
hogy az egyes
tossa a járvány
eteiről. Berlini
rványkó házba
tottak be. A
t megtektek a
ra.
hazaárlási
öl jelentik: A
zde Pangloss
A prben több
galoz felelőségét
allott.
tja a lengyel
öl jelentik: Az
y holnap be
ását. Az új kor
ereleők alakítja
r lesz és ujja
rszág decem
lentik: Német
en a következő
Franciaország
ágnak 4 és fél
tkát.
ikől elnök el
m xkól kato
Haerta tábor
rea szogálaton
s elnök ural
ism-retes kato
A felkelők
rosát.
l-ta, y kran
operációit
el.
yvért
a 25 éve fenn
o vasárhelvi
egy doboz
25 L.
ijá varészolja.
an, drogeriá
Szl.-György
v.

gen az a konferencia, amelynek a feladata az, hogy a Hamburg és Triest között évek óta folyó tarifaharoknak, amelyet az Uj Kelet már részletesen ismertett, véget vessen. Az erős verseny hozza magával, hogy a különböző vasutak olyan díjtételeket állapítottak meg, amelyek az önköltséget sem fedezték. Amint az adriai kikötő felé olcsóbb lett a tarifa, a német vasutak fokozottabb mértékben csökkentették a díjtételeket és ez végül a vasutak súlyos károsodására vezetett. A konferencián Csehszlovákia, Ausztria, Magyarország, Olaszország és a németbirodalmi vasutak megbízottai vesznek részt.

SZÍNHÁZ MŰVESZET

Enescu heg-dükkoncertje a kolozsvári Román Operában. Komoly, mégis még művészi eseménye volt tegnap este Kolozsvár zeneértő közönségének a Román Operában. Harom estére terjedő vendégszerzését kezdte meg tegnap esti koncertjével Gheorghe Enescu, a világhírű román hegedűművész, aki ma az első mesterek közé számít. Ebből az alkalmából disztinált közönség töltötte meg a nézőteret és a megjelenésben is szimpatikus Enescut percenként tartó tisztelettel ünnepele. A mindvégig változatos műsort Bach E-moll szonátája vezette be, amely virtuozitásával trancsikus sikert aratott. Enescu temperamentumának leginkább megfelelő lírai alafestékesége gyönyörűen érvényesült E. Ysaye: Chant d'iverjében, amelyben Enescu a lírai finomságok és a zenei bravurok egész tárházát mutatta be a leikeen tapsoló közönségnek. Bámulatos precizitása mellett minden darabjában az erős ember melegszívű rezgése szongett, a könnyed francias előadásmóddal párosulva. Ez jutott kifejezésre Mozart Rondójában, Beethoven Románcában és Beethoven áriaiban is, amelyekkel olyan frenetikus sikert aratott Enescu, hogy ráadásul keletre adnia Szent után Conperin-Krossler: Chanson Louis XIII című darabot játszotta el Enescu, amely talán a legjobban tetézett. A műsort R w l könnyed Triganaja zárta be. Mind a két öt bámulatramelőltő technikával és színes-kapcsolással adta elő Enescu, akit a közönség színi elg akaró óváciával ünnepelt. (d.)

A kolozsvári román opera heti műsora

Szerda: Rigolotto (Jean Athanasiu fellépésével). Péntek: Alarcostal (Athanasia fellépésével). Vasárnap: (M-tisé) Pillangószisszony. Hétfő: Bolygó hollandi (Athanasia fellépésével).

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.

Hajtóvadászat. Kétségtelen, hogy a szombati előadás egyike lesz az idei évad legszenzációsabb premijáinak. Huszka Jenőnek és Mrtos Ferencnek, a Gál Baba, Bób herceg szerzőinek legújabb operettjét fogják bemutatni igen gondos előkészületek után, fényes külső kiállítás keretei között és parádés szereposztásban. Izzalmas érdekfeszítő, mulatólagos jelenetekkel átszőtt mese, fülbeeső gyors népszerűsége jó gal igényt tartó zene, pompás és változatos táncok biztosítják a Hajtóvadászat kivételes nagy sikerét. A kolozsvári előadásnak külön erőssége lesz a parádés szereposztás is: Lengyel Irén, Neményi Lili, Tolnay Andor, Ihász Aladár, Leóvey Leó lesznek oszlopai az előadásnak. Szombaton, vasárnap, hétfőn, keddén és szerdán minden este a Hajtóvadászat-ot adják. A pénztár valamennyi előadásra árulja a jegyeket.

Farsangi kabaré Schimayékkal, vigjátékokkal, Paál Judith táncával. Szerdán este pontos 8 órai kezdettel igen változatos, gazdag műsoru kabaré lesz a magyar színházon. A műoron két kacagató his vigjáték szerepel, továbbá Paál Judith táncatrakciói, végül pedig a Schimay Harmony Four nevezetű artista-művészek produkciói fogják szórakoztatni a közönséget. Vasárnap délután felhárom felhárom órakor ugyanezzel a műsossal megismétlik a vidám kabarét rendezés helyarákkal.

Bajader és Cirkuszhercegnő. Csütörtökön este elsőrangú szereposztásban fogják előadni Kálmán Imre Bajader-ját. Lengyel Irén, Neményi Lili, Tolnay Andor, Ihász Aladár fogják a főszerepeket játszani Pénteken este pedig 15-órázór, vasárnap délután 5 órakor 16-órázór adják az idei évad új éjszakai sikertű operett újodonságát a Cirkuszhercegnőt, a főszerepben Karácsonyi Ilivel, Tolnayval, Ihász Aladárral.

Heti műsor

Szerda 8-kor: Farsangi vidám kabaré: 1. Samu (Vigjáték) 2. Schimay Harmony Four artista művészek föllépése. 3. Paál Judith tánc. 4. A majom (szemes Béla új kabaré tréfája). 5. Schimay Harmony Four új műsora. (Napi bérlet 37 szám A sorozat 226.)

Szerdau 10 kor: George Enescu hangversenye. Cerovia N. Kisérete mellett. Emelt helyárak. Sorozat 227)

Csütörtök: Bajader (Jánális előadás, 50-edeser. Lengyel Irén Neményi Lili, Tolnay, Ihász-szal. Napibérlet 37 szám B. Sorozat 228)

Péntek: Cirkuszhercegnő (15-órázór. Karácsonyi, Tolnay és Ihász-szal. Bérletszűnet. Sorozat-szám 229)

Szombat 8-kor: B fővény (Nyolcadik ifjúsági előadás Rendkívül olcsó helyárak. Előadó tanár Dr. Császár Károly. Sorozat 230)

Szombaton 8-kor: Hajtóvadászat (Operettújodonság, előzór. Lengyel Irén, Neményi, Tolnay és Ihász-szal. Premierbérlet 37. szám. Sorozat-szám 231.)

Vasárnap d u fél 8-kor: Farsangi vidám kabaré, Schimay Harmony Four artista művészek föllépésével. Vigjátékok tréfák. Paál Judith táncai. (Rendes helyárak. Sorozat 232.)

Vasárnap 5-kor: Cirkuszhercegnő (Karácsonyi Il, Tolnay, Ihász-szal. Rendes helyárak. Sorozat-szám 233.)

Vasárnap háromnegyed 9-kor: Hajtóvadászat (Lengyel Irén, Neményi, Tolnay, Ihász-szal. Bérletszűnet. Sorozat 234.)

Hétfő: Hajtóvadászat (Napibérlet 38 sz. A. Sorozat 235)

Kedd: Hajtóvadászat (Napibérlet 38 szám B. Sorozatszám 236.)

Szerda: Hajtóvadászat (Bérletszűnet. Sorozat 237.)

ARDI Erdély legelőgásabb fényképszeti műterme Oluj, Str. Saguna No 13. (volt Bartha Miklós-utca)

SPORT

A temesvári sajtó a Haggibbor ping-pong játékosaiól. Egy előző számunkban megemlékszünk a Haggibbor ping-pong szakosztályának két kiváló versenyzőjére, Mauthner Ödön és Schwartz Zoltán elherviről. A két kitűnő fiatal játékos a temesvári Kadima országos versenyen Erdély összes amatőrűvő versenyzőinek konkurenciájában szott tanu-ágot kivételes tudásról. A férfi egyestén Schwartz Zoltán az első, Mauthner a második helyet biztosították maguknak, fölényesen verve ki összes ellenfeleiket. A most időszerű temesvári lapok a legmelegebb dcséret hangján emlékeznek meg a Haggibbor-játékosok szerepléséről. A „Temesvári Hírlep” a következőket írja: „Bírónyos, hogy a versenynek a kitűnő Haggibbor-játékosok indulás közeledőzt különösebb jelentőségét. Schwartz és Mauthner meglepően fejlett iskolázottat, fölényes játékbeli és technikai készséget mutattak és játszva verték le ellenfeleiket. Kétségtelen, hogy a mi legjobb versenyzőinket is tisztos távoltság választja el a két fiatal Haggibbor-versenyző kiazsírától.” Özömmel regisztráljuk a „T. H.” tudósítását, mint spontán és objektív elismerését Schwartz és Mauthner csatlósát, kitartó munkájának és elvitázhatatlan tehetségének.

Bevezetik a göblörökat. Londonból jelentik: A skót futballszövetség javaslatot terjesztett a nemzetközi szabálybizottság elé, amelyben indítványozza, hogy minden futballmérkőzésnél két göblörö közeledő funkcióját rendeljék el, akiknek az volna a feladatuk, hogy megállapítsák, vajjon a labda, a gól, vagy a korcsolyonlat átháldta e, vagy sem. A skót futballszövetség eszméje bizonyára nem új, azonban feltétlenül előnyös, mert súlyos tévedések egész sorozatától mentesítheti a bírót és azok következményeitől a csapatokat.

Bauch Ernő üzletébe az téli szezonra gyönyörű perzsa, kelim-gobelin, hegedő- és mozaik kézimunkák érkeztek azonkívül nagy választék oszlpkék, gombok, harisnyák és koftákban.

APROHIRETESEK Egyszerű cészesnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állás-keresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja öre fűszendő. Eljegyűzők díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Alkalmi megvételre zerekek egy nye get és egy látosóvet Cim Alexandru Matasaru Str. Iuliu Mavru 99

Zsibo-Nagybánya vonalon elveszett E. jelző u tefilin. Becsületes megtaláló küldje utolvét el Dux Bais-Mare címre 2266

Intelligens fiatal iz. aszszony otthont keres. elmenne ásvetendőnek, vagy anyahelyettes ek. „Othon” jelgen a kiadó továbbít. 226.

Tüchtiger Handelsk mis der Kurz- und Schnittwaren, Textil-branche der die ungrische, deutsche und rumänische Sprache beherrscht, sucht Posten per sofort oder für 1 Februar wo Samstag geschperrt und koch-re Verpflegung. Wunsch ent- spr chende Bezahlung - Anfragen an die Admi-nistration dieses Blattes 2265

Kaufmann-nyomda Máramaros-szig-tről keres megvételre nyomdagépet.

Perfect vésnökli müntézet Ruggyantabélyegzőgyár, domborműnyomda, Gyár: Arad Postafiók 97. Fik: Timi-soara, Str. Mercy No. 8.

Róih cipésznél Szép-u. 2. sz. aiatl készítenek a legújabb divatu cipő-különlégeségek.

Hirdessen az Uj Keletben Megnyilt a Széchenyi-tér 34. sz. alatt tojás üzlet melyben minden nap szakértőleg lámpázott garantált friss tojást pisol ár an 50-100 dbig megrendelést házhoz szállítunk. HOLLANDER

BÁLI MEGHÍVÓK EGY VAGY TÖBB SZINÜ GYÖNYÖRÜ MŰVESZIES KIVITELBEN KADIMA NYOMDA CLUJ STR. BARON L. POP 10 TELEFON 10-47

Szerkesztőség és adóhivatal: Kolozsvár, St. B. Pop (Brassay-utca) Telefon: 2266 és kiadóhivatal 2277, 228 és 1047

1927 január 13 C

Oceá

Mázsás esemény azokat, melyek legvilág gyorsan válto legutóbbi esemény George op imiz dastgi és politikai Forrongó hatáslág, mely a a legjai szbják a tüzet. és új orientációk ak régi érdekeltségek ltek, hogy új kos engedjék át a tere

Tacámul asztalú és evőeszközgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Perfect vésnökli müntézet Ruggyantabélyegzőgyár, domborműnyomda, Gyár: Arad Postafiók 97. Fik: Timi-soara, Str. Mercy No. 8.

Róih cipésznél Szép-u. 2. sz. aiatl készítenek a legújabb divatu cipő-különlégeségek.

Hirdessen az Uj Keletben Megnyilt a Széchenyi-tér 34. sz. alatt tojás üzlet melyben minden nap szakértőleg lámpázott garantált friss tojást pisol ár an 50-100 dbig megrendelést házhoz szállítunk. HOLLANDER

A francia szená belpolitikai, hanem is pikánsak és szeaz francia radikalizmus van azzal, hogy ma sebb politikusi föltorellés készült ki az európai demohanem elgondolását A szenátörválasztás ként Millerand kibuz az eszmeárulók vége Bland győselme véglegesnek látszik, folyószói a német lákt le. A megérő lehetetlen